

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 2, februari 2024

■ Economie

Kwaliteit van brandstoffen bestemd
voor export naar niet-EU-landen
Indexering van drempels voor
jaaromzet en balanstotaal

■ Ondernemingen

Belgisch EU-voorzitterschap:
conferentie geestelijke gezondheid
en werk

■ Sociaal beleid

Burgerdienst: lovenswaardig
maar twijfelachtig initiatief

■ Sociale ombuds

De ketting van onderaannemers
doorbreken!

■ Echo regio Brussel

Voorontwerp van besluit inzake
stedenbouwkundige lasten

■ Echo regio Vlaanderen

Humaan activeringsbeleid:
rapport, trefdag, boekje

■ Echo regio Wallonië

Beperking werkloosheidsuitkeringen:
welke vooruitzichten?

■ Europa & Internationale Relaties

IVV-Afrika houdt 5de Statutaire Congres
Israëliisch-Palestijns conflict:
wat we zeggen, wat we doen

ECHO download?

www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail?

echo@abvv.be

WWW.ABVV.BE

NL - FR : Cette lettre d'information est aussi
disponible en français www.fgtb.be/publications

De begroting gaat ons aan

De nieuwe Europese begrotingsregels dreigen ons de das om te doen met een adering die zou oplopen tot 30 miljard besparingen tegen 2030. Voor ons is een terugkeer naar een matigingsbeleid onaanvaardbaar. De tegenpartij reageert daarop dat niet de Europese plannen het probleem vormen, maar wel ons groot begrotingstekort en hoge schuldgraad. Europa zou ons helpen om terug orde op zaken te stellen. Dat verdient een reactie.

Eén: de overheidsfinanciën dragen overal de gevolgen van de opeenvolgende crises van de afgelopen jaren: financiële crisis, corona, galopperende energie-inflatie. De overheid moest telkens tussenkomen om de samenleving en de economie recht te houden. In ons land was dat niet anders. De steun hield onze koopkracht en de bedrijven overeind, zelfs in die mate dat we sneller en met minder averij uit het dal zijn gekropen. Onze groeicijfers zijn merkbaar hoger dan die in de Eurozone: 1,5% in '23 ten opzichte van 0,5% , 1,4% verwacht in '24 ten opzichte van 0,9% (Planbureau, 2014). Keerzijde van de medaille: oplopend begrotingstekort en dito schuldgraad de afgelopen jaren. Noteer dat de begroting (zonder rentelasten) van de gezamenlijke overheid in 2019 – net voor corona- nog in evenwicht was.

Twee: in tegenstelling tot wat de conservatieven willen doen geloven zijn niet de uitgaven voor sociale bescherming de grote boosdoener. B heeft –gelukkig maar- een hoog niveau van sociale uitgaven, maar behoort niet tot de landen met de allerhoogste uitgaven. B behoort met een uitgavenniveau aan sociale prestaties van rond de 30% van het BBP tot een bredere groep landen, met onder andere Nederland en Duitsland. Zoals Denktank Minerva heeft aangetoond, worden die cijfers vertekend doordat bij ons de sociale bescherming in ruimere mate wordt gefinancierd via 'overheidsmiddelen' terwijl dat in landen zoals Nederland (pensioenfondsen) veel meer via particuliere verzekeringsstelsels loopt, wat ons niveau van overheidsuitgaven negatief beïnvloedt.

Drie: de uitgavenposten waarop wij dan wel hoger scoren ten opzichte van onze buurlanden zijn economisch beleid, onderwijs, overheidsdiensten (NBB, 2011)). Dat is niet het geval voor sociale bescherming, al scoren we hier hoger voor steun aan kinderen en gezinnen. Die verschillen hebben deels te maken met onze complexe staatsstructuur (staatsvormingen), maar ook met – wat we als ABVV al geruime tijd aan de kaak stellen- de buitensporige subsidies aan bedrijven, waar onder de vele loonsubsidies (kortingen SZ, inhouden bedrijfsvoorheffing e.d.). De studie van de NBB plaatst trouwens heel wat vraagtekens bij de efficiëntie van dergelijke steun zoals de kortingen voor eerste aanwervingen of de R&D- steun.

Vier: ongetwijfeld kunnen overheidsuitgaven ook bij ons efficiënter worden ingezet, zoals daarnet al aangestipt, maar dit mag geenszins afbreuk doen aan de noodzakelijke versterking van overheidsdienstverlening die nu al door besparingsoperaties te kort schieten (vervoersarmoede, verdwijnen van loketten e.d.), noch aan de sociale uitgaven die alleen al omwille van de vergrijzing van de bevolking moeten toenemen. Er moet integendeel een rem worden gezet op de afwenteling van kosten door het bedrijfsleven op de overheid: bedrijven moeten hun historisch hoge winsten meer investeren in het voorkomen van langdurige ziekte, in opleiding, in onderzoek e.d.. En de olifant in de kamer zijn natuurlijk de fiscale inkomsten. We komen er niet zonder een radicale belastinghervorming die de lasten verschuift naar de vermogenden. De schrik dat dit tot kapitaalvlucht zou leiden werd onlangs opnieuw wetenschappelijk ontkracht (National Bureau of Economic Research, 2014).

Vijf en tenslotte: begrotingstekort en schuldgraad staan in verhouding tot het BBP, met andere woorden: hoe groter de groei, hoe meer ruimte voor overheidsuitgaven. Inzetten op duurzame groei is daarom de boodschap. En dat zullen we niet bereiken met een Europees matigingsbeleid, wel met een Europees aangedreven investeringsbeleid. En een rentebeleid dat daarmee meer rekening houdt.

Welke belastinghervorming voor België? Colloquium

Op maandag 25 maart (van 12u tot 16.30u) organiseren het NeRF (Netwerk voor Rechtvaardige Fiscaliteit) en het RJF (Réseau pour la Justice Fiscale) een colloquium in de Congresszaal van het Federaal Parlement.

In 2020 kondigde het regeerakkoord van de Vivaldi-coalitie een ingrijpende belastinghervorming aan om het belastingstelsel te moderniseren, te vereenvoudigen en eerlijker en neutraler te maken. Deze hervorming ging niet door vanwege een gebrek aan overeenstemming binnen de regering.

De fiscaliteit - een instrument voor herverdeling en een drijvende kracht achter de financiering van openbare diensten - zou opnieuw een belangrijk thema moeten zijn bij de volgende verkiezingen.

Welke belastinghervorming moet er doorgevoerd worden om meer sociale rechtvaardigheid te bereiken? Is het mogelijk om de naleving van de belastingwetgeving te vergemakkelijken, en onder welke voorwaarden?

Alle democratische partijen, vertegenwoordigd in het Parlement, kregen een gedetailleerde vragenlijst toegestuurd. De analyses van de antwoorden worden voorgesteld en besproken.

Dit colloquium biedt burgers, actief in sociale bewegingen en vakbonden, de gelegenheid om met hun vertegenwoordigers over deze kwesties te discussiëren.

PROGRAMMA

12u: Onthaal

12.30u: Lunch

13.30u: Begin van de werkzaamheden

- De prioriteiten van een rechtvaardig belastingbeleid
- Analyse van de antwoorden van de politieke partijen op de vragenlijst van de netwerken
- Debat met deelnemers en parlementsleden

16.30u: Einde van de werkzaamheden

LOCATIE

Federaal Parlement, Leuvensestraat 13, 1000 Brussel

ECONOMIE

Kwaliteit van brandstoffen bestemd voor export naar niet-EU-landen

Eind 2013 ontvingen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, de Bijzondere Adviescommissie voor Consumentenaangelegenheden en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling een adviesaanvraag over een ontwerp van Koninklijk Besluit (KB) betreffende de kwaliteitsverklaring en kwaliteitseisen voor benzine en diesel bestemd voor uitvoer naar landen buiten de Europese Unie (EU). Deze brandstoffen die vanuit de 'ARA-regio' (Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen) uitgevoerd worden naar landen buiten de EU bevatten veel hogere concentraties zwavel, benzeen en mangaan dan binnen de EU toegestaan is, dit vanwege de schadelijke effecten op de gezondheid. In 2022 heeft Nederland een maatregel ingevoerd die de kwaliteit bepaalt van brandstoffen bestemd voor uitvoer naar landen met een laag of gemiddeld inkomen, gelegen buiten de EU. Het ontwerp van Koninklijk Besluit dat ter raadpleging voorgelegd is, streeft hetzelfde doel na.

De analyse van dit voorstel door het ABVV is gebaseerd op het principe dat het zinvol is om producten die omwille van milieu- en gezondheidsredenen niet op de Europese markt verkocht mogen worden, ook niet naar niet-EU-landen te exporteren. Bovendien heeft een grote groep lage-inkomenslanden tijdens de conferentie in Nairobi op 29 en 30 november 2022 al opgeroepen om westerse landen enkel nog schone brandstoffen te laten exporteren naar Afrikaanse landen.

Op het eerste verzoek van vakbondszijde, vraagt het advies om een analyse van de economische impact en de gevolgen op de werkgelegenheid van de voorgenomen maatregelen voor de raffinage- en brandstofexportsector in België, evenals een regelmatige monitoring van de sociaaleconomische en milieueffecten van de genomen maatregelen.

Volgens het advies is het Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU het ideale moment om een harmonisatie op Europees niveau van het verbod op de uitvoer van bepaalde brandstoffen naar landen buiten de EU aan te moedigen. Voor het ABVV is het positief dat België op dit vlak een voorbeeldfunctie vervult door zoveel mogelijk Europese harmonisatie te bepleiten, zodat de economische activiteit zich niet zomaar verplaatst naar landen met minder strenge exportregels.

Bovendien roept het advies de federale overheid op om nauwer samen te werken bij het verbeteren van lokale normen, zowel voor brandstoffen als voor voertuigen, in invoerende landen waar dergelijke normen ontbreken of te laks zijn, door ze in overeenstemming te brengen met de Europese normen, omdat strengere lokale normen de beste manier zijn om de luchtkwaliteit op lange termijn te verbeteren.

De aankondiging kan worden geraadpleegd op de websites van de CRB en de FRDO.

sacha.dierckx@abvv.be

Indexering van drempels voor jaaromzet en balanstotaal

Op 24 januari 2024 keurde de CRB een advies goed over een wetsvoorstel om de drempels toegepast om een vennootschap als "kleine vennootschap" of "micro-onderneming" te bestempelen, aan te passen aan de evolutie in de economische realiteit. Het wetsvoorstel voorziet in de invoering van een automatische periodieke indexering, naast een eenmalige aanpassing door de koning.

Hoewel de CRB begrip heeft voor de bezorgdheid die dit wetsvoorstel uit, is de CRB geen voorstander van het voorstel om de huidige drempels voor de jaaromzet en het balanstotaal vanaf 1 januari 2025 jaarlijks te indexeren.

Gelet op het feit dat er onlangs een EU-richtlijn op dit gebied aangenomen werd, geeft de CRB er derhalve de voorkeur aan dat de besprekingen over de drempels in het kader van de omzetting van voornoemde Europese richtlijn gebeuren. Volgens de Raad roept

het wetsvoorstel nog tal van praktische en legistische vragen op. Een jaarlijkse aanpassing zou de rechtszekerheid in gevaar kunnen brengen.

Bovendien wees het ABVV op de fiscale gevolgen van een dergelijke verhoging van de drempels (meer ondernemingen die toegang hebben tot het verlaagde tarief van de vennootschapsbelasting) en dus op de – niet te verwaarlozen – budgettaire gevolgen.

De CRB benadrukt dan ook het belang van een snelle omzetting van deze Europese richtlijn in onze nationale wetgeving.

Alle sociale gesprekspartners vragen uitdrukkelijk dat hun betrokkenheid bij dit omzettingsproces gerespecteerd wordt, met als doel de nieuwe drempels vast te stellen, zoals traditioneel altijd al het geval is.

giuseppina.desimone@abvv.be

Belgisch EU-voorzitterschap: conferentie geestelijke gezondheid en werk

Het initiatief (30 en 31 januari 2024) kwam net op tijd, nu geestelijke gezondheidsproblemen steeds vaker voorkomen. De verschillende crisissen die we de afgelopen tijd kenden, de toenemende klimaatverandering en de verschillende internationale conflicten hebben grote gevolgen gehad. Zowel op het gebied van fysieke als mentale gezondheid. Vooral onder bepaalde meer precare groepen, vrouwen, kortgeschoolden en arbeidsmigranten.

De manier waarop het werk georganiseerd is, is en blijft de laatste tijd zeer snel veranderen. De veranderingen zijn enorm. Denken we maar aan het gebruik van telewerk (dat in sommige gevallen drastisch is toegenomen), de digitalisering van administratieve procedures en het gebruik van machines en artificiële intelligentie bij het personeelsbeheer in de ondernemingen en bij het uitvoeren van dagdagelijkse taken.

Deze veranderingen kunnen zeker een aantal positieve effecten hebben, bijvoorbeeld het beheren van de balans tussen werk en privéleven of ook het verminderen van de blootstelling aan bepaalde beroepsrisico's. Maar er zijn ook oneigenlijke effecten. De Europese agentschappen die zich bezighouden met het bestuderen van beroepsrisico's wijzen onder andere op een toename van stress op het werk, een te hoge werkdruk, een daling van het aantal personeelsleden, een gebrek aan autonomie en een gebrek aan zingeving en communicatie. De raadpleging en deelname van werknemers aan de organisatie van het werk behoren tot de preventiefactoren. Het versterken van het collectieve aspect en het bestrijden van het isolement van werknemers zijn dan ook essentieel.

Langdurig ziekteverzuim blijft stijgen. Musculoskeletale aandoeningen en aandoeningen die verband houden met blootstelling aan psychosociale risico's (PSR) zijn de twee belangrijkste oorzaken. De ene kan het ontstaan van de andere beïnvloeden en omgekeerd. Tijdens de conferentie werd aangetoond dat blootstelling aan PSR-factoren zoals werkdruk, het gebrek aan evenwicht tussen de geleverde inspanningen

en de voordelen in de ogen van de werknemer, werkonzekerheid, lange werktijden en morele intimidatie ook gevolgen hebben voor depressiepercentages en de cardiovasculaire gezondheid van werknemers.

Gezien de kosten die de PSR veroorzaken – zowel voor patiënten, burgers, bedrijven als nationale socialezekerheidsstelsels – is onderzoek naar de oorzaken en de remediëring ervan, en vooral het werken aan de primaire preventie van RPS, dus essentieel. Arbeidsongeschikte werknemers die bereid en in staat zijn om geleidelijk weer aan het werk te gaan, moeten de garantie krijgen dat ze onder de best mogelijke omstandigheden weer aan het werk kunnen. Op de conferentie werden verschillende primaire burnoutpreventie- en re-integratieprojecten toegelicht, projecten die aangepast zijn aan werknemers die om psychische redenen niet kunnen werken (bijv. IPS (Individual Placement and Support)).

België is een pionier op vlak van reglementering van de blootstelling van werknemers aan PSR en ergonomische risico's. De wetgeving, als die door iedereen gesteund wordt, vooral door de arbeidsinspectie, blijkt doeltreffend op het gebied van repressie, preventie en informatie.

De vertegenwoordigers van de Europese Commissie hebben zich ertoe verbonden de sterke en zwakke punten van de verschillende nationale wetgevingen in kaart te brengen. Op die manier kan een Europese richtlijn over PSR op het werk overwogen worden, waardoor het mogelijk zal worden om te evolueren naar gelijkwaardige bescherming en arbeidsomstandigheden voor alle Europese werknemers.

caroline.verdoot@abvv.be

Psychische aandoeningen: discriminerende verzekeringspolis

Een arrest van 13 december 2023 (2022/AA/129) van het Arbeidshof van Antwerpen heeft een clause van een verzekeringspolis nietig verklaard die de tegemoetkoming in geval van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van psychische aandoeningen tot twee jaar beperkte terwijl de dekking voor de lichamelijke aandoeningen onbeperkt in de tijd was.

Dit arrest bevestigt een vonnis van de Arbeidsrechtbank waarin discriminatie wegens een handicap vastgesteld werd. Voor het Hof laat de contractuele clause een rechtstreekse discriminatie op basis van de ziekte vermoeden, iets wat de verzekeringsmaatschappij niet heeft kunnen betwisten. De verzekeraars zijn ook gebonden door de antidiscriminatiewet die van openbare orde is. Het feit dat de nationale bank van de verzekeraars mag eisen dat zij hun tarieven in evenwicht brengen, vormt geen rechtvaardiging. Hoewel segmentatie niet verboden is, mag het niet leiden tot een ongelijke behandeling op basis van een beschermd criterium. Hetzelfde geldt voor het principe van de contractvrijheid. Niks wijst erop dat de arbeidsongeschiktheid langer duurt in geval van psychische aandoening en dat de nodige tijd om te genezen niet ingeschat zou kunnen worden. Bovendien kan een psychische aandoening even objectief worden vastgesteld als een lichamelijke aandoening.

Ten slotte blijft re-integratie belangrijk zowel voor mensen met psychische aandoeningen als voor mensen met lichamelijke problemen. Dit is dus een belangrijke overwinning.

Recht op loon wanneer te laat of niet op het werk door boerenprotesten

Door de wegblokkades van de boeren arriveerden sommige werknemers niet of te laat op hun werk.

Sommige werkgevers weigerden loon voor deze dag(en) te betalen omdat ze van oordeel waren dat de wegblokkades op voorhand aangekondigd en dus gekend waren. Andere werkgevers dwongen werknemers een dag vakantie of inhaalrust op te nemen.

Dit geheel ten onrechte. De arbeidsovereenkomst wordt immers geschorst (met behoud van loon) indien een werknemer te laat of niet op het werk aankomt als gevolg van een oorzaak die zich op weg naar het werk voordoet buiten zijn wil.

Toegepast op de boerenprotesten, blijkt dat de acties van de boeren spontane, niet gecoördineerde acties betroffen. Het was in de meeste gevallen niet van tevoren duidelijk waar de blokkades zouden plaatsvinden, in welke mate en voor hoelang ze hinderlijk zouden zijn. Het gebeurde dat een filterblokkade werd aangekondigd door de boeren, maar kortelings daarna opgeschaald werd tot een volledige wegblokkade. Tijdstippen en locatie van blokkades waren bijgevolg moeilijk in te schatten voor de werknemers. In deze gevallen is er duidelijk sprake van overmacht en bijgevolg recht op loon.

Bovendien kan de werknemer er niet altijd zeker van zijn dat hij op het werk zal geraken, zelfs als hij vroeger naar het werk vertrekt. Het is ook mogelijk dat de werknemer niet op het werk kan geraken omdat de werknemer geen openbaar vervoer kan gebruiken, niet kan carpoolen of niet te voet kan komen gelet op de afstand. De werknemer moet zich enkel op de normale wijze (zoals gewoonlijk) naar het werk begeven. Het arbeidsovereenkomstenrecht verplicht hem niet om buitengewone maatregelen te nemen om de gevolgen te verzachten van abnormale voorvallen op weg naar het werk.

Werkgevers kunnen tot slot werknemers nooit dwingen om een dag vakantie of inhaalrust op te nemen.

■ SOCIAAL BELEID

Burgerdienst: lovenswaardig maar twijfelachtig initiatief

De begrotingsnotificaties voor 2024 voorzien in de invoering van een “burgerdienst”, een vrij en vrijwillig programma waarmee elke jongere tussen 18 en 25 jaar die in België woont, zich voor een periode van 6 maanden tot 1 jaar kan inzetten voor een project van algemeen belang in ruil voor een vergoeding. De regering legde een ontwerp van Koninklijk Besluit ter advies voor aan de NAR. Het deels verdeelde advies werd uitgebracht op 8 februari (zie <https://vu.fr/bhUea>).

Hoewel de Raad het belang van de integratie van jongeren in de samenleving niet kan ontkennen, vooral via programma's die de sociale diversiteit en cohesie bevorderen en het algemeen belang dienen, betreuren sommige sociale gesprekspartners – waaronder het ABVV – de manier waarop deze intentie omgezet werd.

Een goedkoop statuut ...

De tekst voorziet in een volwaardig statuut dat in theorie de juridische en materiële zekerheid van de jongeren zou kunnen verhogen, maar dat hen in werkelijkheid net (iets) precairder zou kunnen maken. Ze zouden immers werken zonder sociale bijdragen te betalen en zonder van het arbeidsrecht en de sociale zekerheid te genieten. De NAR vraagt zich af wat de toegevoegde waarde van het mechanisme is ten opzichte van bestaande statuten en ook of het niet beter was geweest om dit te integreren in het huidige institutionele kader.

... met (mogelijk) schadelijke gevolgen ...

Dit uitzonderingsregime, dat de wettelijke bescherming van jongeren beperkt in vergelijking met ‘gewone’ werknemers, kan schadelijke gevolgen hebben (bijvoorbeeld het feit dat dit werk niet meetelt als gewerkte dagen om eventueel in aanmerking te komen voor werkloosheidsuitkering) en kan leiden tot misbruik door bedrijven (zelfs als er texto gespecificeerd wordt dat burgerdienst regulier werk niet kan vervangen).

... waarvan het toepassingsveld uitgebreid zou kunnen worden ...

Hoewel de tekst duidelijk stelt dat burgerdienst alleen openstaat voor jongeren tussen 18 en 25 jaar, laat de memorie van toelichting bij de wet de deur open om, tijdens een toekomstige legislatuur, het spectrum van begunstigden van de maatregel uit te breiden naar andere doelgroepen.

... dat onder de radar van de inspectiediensten zou glippen ...

De activiteiten van jongeren in dienst vallen niet onder de controle van de diensten die deel uitmaken van de sociale inspectie, aangezien deze laatste verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de bepalingen van de sociale wetgeving. De nieuwe regelgeving met betrekking tot burgerdienst maakt hier geen deel van uit. Sommige controles en maatregelen kunnen uitgevoerd worden door het Agentschap (de entiteit die grotendeels toezicht zal houden op het mechanisme), maar het Agentschap kan in geen geval de inspectiediensten vervangen en hun taken uitvoeren.

... waarvan de vrijwilligheid niet gewaarborgd is

In andere landen is vastgesteld dat burgerdienst (of gelijkwaardig) een bijna verplicht aan te kruisen vakje op een cv geworden is, om te hopen dat je zo op de arbeidsmarkt aan de bak komt. Hoewel dit een onrechtstreeks gevolg is, is het toch een reëel gevolg, vooral omdat jonge werkzoekenden moeten deelnemen aan een infodag over burgerdienst (opmerking: een weigering kan leiden tot sancties in termen van het recht op werkloosheids- of integratie-uitkeringen).

De regering wil jongeren kansen bieden, wil hun kansen op integratie in de maatschappij verbeteren, en er is geen gebrek aan ambitieuze ideeën: sociale rechten openstellen voor werkstudenten, de voorwaarden voor integratietoelagen versoepelen, enzovoort.

hugues.ghenne@abvv.be

SOCIAAL OMBUDS ■

De ketting van onderaannemers doorbreken!

Een wetsontwerp met maatregelen tegen sociale fraude wordt momenteel bestudeerd door de Nationale Arbeidsraad, dit ontwerp buigt zich meer bepaald over de organisatie van de onderaannemersketting en de hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden, twee elementen die het ABVV na aan het hart liggen.

Er is sprake van onderaanneming wanneer een aannemer de (volledige of gedeeltelijke) uitvoering van een opdracht voor werken of overheidsopdrachten die hij met de klant heeft gesloten, aan een onderaannemer toevertrouwt. In sommige gevallen besluit de onderaannemer om een deel van het werk door een ander bedrijf te laten uitvoeren, en vervolgens door weer een ander bedrijf, enzovoort. Dit is wat bekend staat als onderaannemersketting – een verschijnsel waarop momenteel geen limiet bestaat op de particuliere markt. Het wetsontwerp voorziet in een limiet op drie niveaus van onderaanneming in de verhuissector.

Soms besteedt een aannemer het hele contract uit, of behoudt hij de coördinatie. Dit heet

financiële onderaanneming. Deze praktijk wordt volledig verboden en wordt met een sanctie van niveau 4 bestraft.

In gevallen van sociale dumping is het mogelijk dat de werknemers van een onderaannemer voor hun diensten niet betaald worden. Er bestaat een systeem van hoofdelijke aansprakelijkheid voor deze loonschulden, waardoor de opdrachtgever/aannemer hoofdelijk aansprakelijk is voor de betaling van het verschuldigde loon. Dit systeem bestaat al in de bouwsector, maar het wetsontwerp gaat verder voor de verhuissector. Deze hoofdelijke aansprakelijkheid zal niet alleen van toepassing zijn op de directe aannemer, maar ook op de indirecte aannemer, en zal van toepassing zijn op loonschulden vanaf het begin van het contract in plaats van vanaf de kennisgeving door de sociale inspectie.

Volgende stap: deze vooruitgang uitbreiden naar alle sectoren.

sihame.fattah@abvv.be

ECHO REGIO BRUSSEL ■

Voorontwerp van besluit inzake stedenbouwkundige lasten

De toekenning van bepaalde stedenbouwkundige vergunningen is afhankelijk van de betaling (in natura of in geld) van stedenbouwkundige lasten, bedoeld om ervoor te zorgen dat particuliere vastgoedontwikkeling bijdraagt aan de “maatschappelijke kostprijs” van bepaalde projecten.

Op 22 februari 2024 bracht Brupartners een advies uit over een voorontwerp van besluit met betrekking tot de stedenbouwkundige lasten. Dit voorontwerp heeft twee doelstellingen: 1) bepaalde huidige beperkingen van het mechanisme corrigeren (niet-indexering van het bedrag van de lasten, uniforme berekening in het hele gewest ...) en 2) een aantal wijzigingen doorvoeren om van de lasten een efficiënte hefboom te maken voor de productie van openbare woongelegenheid in het Brusselse Gewest.

Het advies is relatief verdeeld.

De organisaties die werkgevers en de middenstand vertegenwoordigen, zijn van oudsher, en nu nog meer, tegen deze maatregel. Ze vinden dat de timing niet goed gekozen is, gezien de stijging van de prijzen

op de vastgoedmarkt en van de bouwkosten, en vrezen dat deze maatregel een negatieve impact zal hebben op de vastgoedmarkt.

Aan de andere kant kon het initiatief rekenen op een positief onthaal vanwege de organisaties die de werknemers vertegenwoordigen.

Natuurlijk zullen stedenbouwkundige lasten geen wondermiddel zijn om het tekort aan betaalbare woningen in het gewest op te lossen. De privésector dwingen om openbare woongelegenheid te produceren om aan de noden van de gemeenschap te voldoen, lijkt echter volledig gepast. De productie van privé-vastgoed verhoogt de facto de druk op het Brusselse grondbestand en dus op het overheidsbeleid inzake de productie van betaalbare woningen. Gezien de crisis op het vlak van degelijke en betaalbare huisvesting in Brussel, moet het sociale en openbare woningbestand snel en op verschillende manieren uitgebreid worden.

Lees voor meer informatie het volledige Brupartners-advies: <https://vu.fr/sdodB>

mateo.robberrecht@abvv.be

Op 22 februari brachten de sociale gesprekspartners van Brupartners een advies uit over het ontwerpbesluit van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot uitvoering van de ordonnantie betreffende economische migratie.

Daarin herhalen ze hun centrale eis om een onderscheid te maken tussen de verblijfsvergunning en de arbeidsvergunning teneinde de aanwerving mogelijk te maken van personen die aanwezig zijn op het grondgebied van het gewest en in afwachting zijn van een beslissing over hun verblijfsrecht.

Ze vragen bijgevolg het opheffen van artikel 34,7° van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers. Dit artikel maakt het immers mogelijk om personen die zich op het grondgebied van het Gewest bevinden en in afwachting zijn van een beslissing over hun verblijfsrecht, aan te werven.

Lancering van de nieuwe “Datamining”-website van de FOD WASO: meer dan 500 indicatoren over beroepsrisico's en arbeidsomstandigheden in België worden in kaart gebracht

Op 15 mei, van 9u00 tot 15u00 gaat de FOD WASO in Brussel de nieuwe “Datamining”-website lanceren die meer dan 500 indicatoren verzamelt over beroepsrisico's en arbeidsomstandigheden in België. De inschrijving is gratis: <https://vu.fr/dyqtL>

Deze conferentie zal worden bijgewoond door minister van Economie en Werk Pierre-Yves Dermagne.

Blog: Met een digitaal loket worden velen onzichtbaar

De digitalisering van onze samenleving gaat razendsnel. Dat heeft zijn voordelen, maar mag ons niet blind maken voor de vaak verzwegen nadelen. Hoe vermijden we dat digitale vooruitgang leidt tot maatschappelijke achteruitgang?

Onze digitale wereld is piepjong. Toen de Berlijnse muur viel (1989), was er van internet nog geen sprake. Toen het WTC in New York werd aangevallen door Al Qaida (2001), gebruikten we nog geen smartphones. En Barack Obama was al voor de 2de keer president van de US toen we het woord app begonnen te gebruiken (2013).

Toch is digitalisering overal. Niet enkel in de private sector, ook in de publieke dienstverlening. Lang hoeven we niet te zoeken naar recente voorbeelden.

Lees het volledige blog van Peter Hertog, adviseur bij het Vlaams ABVV, op abvv-experten.be

■ ECHO REGIO VLAANDEREN

Humaan activeringsbeleid: rapport, trefdag, boekje

Eind 2022 startten we een bevraging bij langdurig werklozen over hun begeleiding bij VDAB. Na een intensief jaartraject werd op 30 november tijdens een succesvolle trefdag het rapport 'Naar een humaan activeringsbeleid' onthuld.

Het rapport kwam tot stand na alarmerende signalen over de VDAB-activeringsaanpak, waar werkzoekenden vaak nodeloze trajecten en verplichtingen ervaren. 2 372 mensen vulden de enquête in. De kwantitatieve analyse werd aangevuld met 39 diepte-interviews en groepsgesprekken met 110 werkzoekenden.

Uit hun antwoorden blijkt dat, in tegenstelling tot wat in de media of door politici vaak gezegd wordt, langdurig werkzoekenden sterk vragende partij zijn om deel uit te maken van de arbeidsmarkt. Ondanks hun inspanningen (werk zoeken, vrijwilligerswerk doen, stage of opleiding volgen) blijkt hun inzet niet voldoende om effectief uit de werkloosheid te geraken. Uit alle gesprekken komt een sterk verlangen naar voor, voor een ondersteunende arbeidsbemiddeling die intensief mee op zoek gaat naar vast werk.

Helaas blijkt uit het onderzoek dat 1 op 5 van de respondenten aangeeft geen begeleiding van VDAB te krijgen. Maar ook voor wie wel begeleiding kreeg oogt het resultaat mager. Respondenten spreken over regelmatige wissels van begeleiders, gebrek aan empathie en geen aanbod op maat. Tegelijk botsen de werkzoekenden op de arbeidsmarkt op verschillende drempels zoals discriminatie, onaangepast werk, mismatch van kwalificaties, ...

Uit het onderzoek blijkt dat de huidige (beleids) aanpak voor langdurig werkzoekenden er onvoldoende in slaagt om de brug naar de arbeidsmarkt te maken.

Samen met de werkzoekenden kwam het Vlaams ABVV tot volgende aanbevelingen:

- Een intensieve begeleiding op maat van de werkzoekende.
- Begeleidingsinstrumenten met een duidelijke finaliteit en een VDAB-partnerwerking die geen draaideur is.
- Een beleid dat ook de vraagzijde responsabiliseert en drempels naar werk afbouwt.

- Te investeren in werkbare jobs, in doelgroepmaatregelen die gekoppeld worden aan kwalitatieve maatregelen en door arbeidsmarktdiscriminatie te bestrijden.
- Het concept 'zones zonder langdurige werkloosheid – naar Frans model – in te voeren.

Ter afsluiting van het onderzoek werd een trefdag op 30 november georganiseerd waar langdurig werklozen aan het woord kwamen en hun persoonlijke verhalen deelden, met speciale aandacht voor de begeleiding van VDAB. Ook mensen uit het werkveld; begeleiders, coaches en experts namen het woord en vertelden hoe het hen wel lukt om mensen aan werk te helpen met de juiste methodiek.

10 handige antwoorden tegen domme commentaar op je werkloosheid

Er wordt veel over werkzoekenden gesproken en dan vaak in een negatief discours. Om de werkzoekenden te ondersteunen maakten we daarom het boekje '10 handige antwoorden tegen domme commentaar op je werkloosheid'. Omdat veel van de ideeën over werkloosheid gewoon niet juist zijn. Omdat mensen die commentaar niet zouden geven, als ze erover nadenken. Zo verminderen we samen de foute opmerkingen.

Force, sterk in weerwerk

Daarnaast werd ook Force, voorheen Werklozenwerking van het Vlaams ABVV, voorgesteld aan het breed publiek. Waar staat Force nu voor:

Force:

- Organiseert vormingen en infosessies. Live en online.
- Luistert naar jouw stem in groepsgesprekken en bevragingen.
- Komt op voor jouw belangen. Samen organiseren we trefdagen, acties en gaan we in gesprek met beleidsmakers.
- Werkt samen met diverse middenveldorganisaties om je stem harder te laten klinken.

Force, sterk in weerwerk is een initiatief van Vorming en Actie. Meer info op vlaamsabvv.be/force

caro.vanderschueren@vlaamsabvv.be

Beperking werkloosheidsuitkeringen: welke vooruitzichten?

In november 2023 ging Echo ABVV opnieuw in op de gevolgen van het afbouwen van de werkloosheidsverzekering en de risico's van een beperking in de tijd van de uitkeringen. Rekening houdend met de gevolgen van een dergelijke maatregel is het belangrijk om dit nader te bekijken.

Langdurige werkloosheid, waarover gaat het?

De werkgevers en verschillende politieke partijen (MR, Open Vld, Les Engagés, Vlaams Belang, Cd&V en Vooruit) hebben zich uitgesproken voor de beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkeringen voor de 'langdurig werklozen'. Wat verstaat men eigenlijk onder 'langdurig'?

De duur van de werkloosheid wordt berekend vanaf de inschrijvingsdatum als werkzoekende en er is sprake van langdurige werkloosheid na 12 maanden en van zeer langdurige werkloosheid na 24 maanden. In het politieke debat komt vooral dit laatste element (zeer langdurige werkloosheid) aan bod.

Alleen: om niet langer als 'langdurig werkloze' beschouwd te worden moet je gedurende een ononderbroken periode van minstens drie maanden niet langer ingeschreven zijn bij de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling, waarbij de kortere of onderbroken periodes van werk of vorming de teller niet op nul brengen. Veel mensen die op regelmatige basis werken – als uitzendkracht of via korte contracten of andere nepstatuten – zonder een vast contract te krijgen, tellen dus mee als langdurig werklozen (met degressieve werkloosheidsuitkeringen als gevolg).

Conclusie: niet iedereen die getroffen zouden worden door de beperking van de uitkeringen in de tijd, is 'inactief' op de arbeidsmarkt. Integendeel.

Welke sociale gevolgen?

Wallonië telt 122.834 uitkeringsgerechtigde werklozen. Daarin valt 50% onder de categorie 'zeer langdurige werklozen'. Er zouden dus 61.419 personen als gevolg van die maatregel uitgesloten worden. Daaronder hebben 21.366 mensen het statuut van gezinshoofd en 19.383 het statuut van alleenstaande. Zonder uitkeringen zouden die 40.719 werklozen geen andere keuze hebben dan zich tot het OCMW richten.

Op tien jaar tijd is in Wallonië het aantal leefloners al met 52% gestegen, van 47.650 naar 72.511. Met de overwogen beperking in de tijd zou dit aantal gevoelig stijgen, tot meer dan 113.000 personen.

Een echte sociale ramp die nog meer armoede zou veroorzaken met alle gevolgen van dien: uitsluiting, informele economie, criminaliteit, dakloosheid, financiële afhankelijkheid van vrouwen ... Om nog maar te zwijgen van de grotere ongelijkheid tussen de gewesten (met Wallonië en Brussel het hardst getroffen door zogenaamde 'langdurige werkloosheid') – wat de nationalistische en extreemrechtse uitspraken nog zou aanwakkeren.

Welke gevolgen voor de gemeenten?

Naast die sombere vooruitzichten moet men ook rekening houden met de gevolgen voor de OCMW 's en de gemeenten, zowel financieel als wat betreft de menselijke en logistieke middelen. De toekenning van het leefloon betekent immers veel meer dan enkel een maandelijks overschrijving: je moet die mensen kunnen opvangen en begeleiden. Hoe pak je een stijging met 50, 100, zelfs 200% van de werkzoekenden aan?

Paradoxaal genoeg zitten de gemeenten die het hardst getroffen zouden worden door deze instroom in een sociaaleconomisch gunstige situatie. Met een relatief laag aantal leefloners vandaag zouden zij een verhoudingsgewijs hogere stijging kennen dan de gemeenten die nu al zwaar getroffen worden.

In Crisnée zou het aantal leefloners van 13 naar 39 stijgen, in Braine-L'Alleud van 183 naar 455, in Waterloo van 145 naar 350 en in Chaudfontaine, van 199 naar 406. In Courcelles, Tintigny of Cerfontaine zou er zelfs sprake zijn van een toename met 65%, 75% en 150%. De burgemeesters van die gemeenten – die ook parlamentslid zijn voor een van de meest strijdvaardige fracties op het vlak van de beperking in de tijd van de werkloosheidsuitkeringen – zouden er goed aan doen om deze maatregel vanuit een sociaal en lokaal oogpunt te bekijken in plaats van dit naar voren te brengen als een populistische verkiezingsbelofte om werklozen nog meer te stigmatiseren.

david.lannoy@cepag.be

Bittere sinaasappels: het nieuwe gezicht van slavernij in Europa

Antropoloog Gilles Reckinger is de auteur van "Oranges amères. Un nouveau visage de l'esclavage en Europe" (Ed. Raisons d'Agir).

Dit boek is gebaseerd op een lijvige enquête en onthult het lot van Afrikaanse migranten die ondanks alle gevaren de oversteek van de Middellandse Zee maakten om op de Italiaanse kust aan te komen. Migrant die, "in afwachting van een hypothetische regularisatie, in de hoop dat hun statuut als vluchteling erkend zal worden, geen andere keuze hebben dan sinaasappels te plukken – uitgebuit, slecht betaald en slecht gehuisvest in geïmproviseerde kampen. Zij zitten daar jarenlang vast, zonder rechten en zonder papieren, overgeleverd aan de genade van gewetenloze werkgevers en maffianetwerken, terwijl de overheid een oogje dichtknijpt."

De Centrale Culturelle Bruxelloise (CCB-CEPAG Bxl) nodigt je uit om deze realiteit te ontdekken aan de hand van foto's die Gilles Reckinger nam gedurende zijn enquête in Rosarno, Calabrië, en op het eiland Lampedusa.

De fototentoonstelling loopt van 18 maart tot 5 april, Zwedenstraat, 45 te 1060 Sint-Gillis.

ABVV-brochure over zorgplicht

Maar al te vaak stimuleren overheden het concurrentievermogen van bedrijven die de internationale arbeidsnormen schenden. Om deze grootschalige sociale dumping te beteugelen, roepen vakbonden op tot sterkere sociale clausules in internationale handelsverdragen.

Daarnaast kunnen de afgevaardigden in elk individueel bedrijf ook een 'zorgplicht plan' eisen, om een correct sociaal en ecologisch gedrag van hun werkgever te garanderen (bijvoorbeeld op vlak van lonen), dit in de hele internationale waardeketen. Het ABVV publiceerde een brochure over deze 'zorgplicht', die erg populair is bij een aantal ngo's en politieke en economische besluitvormers. Hierin leggen we uit wat het nut ervan is voor werkgevers (imago van het merk, toegang tot overheidssteun, enz.); hoe we dit kunnen gebruiken om een machtsverhouding in het bedrijf te creëren ter ondersteuning van collectieve onderhandelingen; waarop we moeten letten om kansen te grijpen en risico's te vermijden. Tot slot doen we een aantal voorstellen, zoals het versterken van de bestaande zorgplicht in de verschillende vormen van overheidssteun voor bedrijfsinvesteringen in het buitenland.

Exemplaren zijn verkrijgbaar op <https://vu.fr/LiuGm> of bij Thierry Aerts (02 289 08 59).

EUROPA & INTERNATIONALE RELATIES

IVV-Afrika houdt 5de Statutaire Congres

In november 2023 organiseerde het IVV-Afrika haar 5de statutaire congres. Meer dan 300 afgevaardigden van alle uithoeken van Afrika, maar ook internationale partners en gasten, namen deel aan de discussies om de koers voor de komende vier jaar vorm te geven. Ook werd tijdens dit congres een nieuw leiderschap verkozen. De uittreedende Algemeen Secretaris, Kwasi Adu Amankwah wordt in die functie opgevolgd voor zijn voormalig Adjunct Algemeen Secretaris, Joel Akhator Odigie. Zijn nieuwe nummer twee is kameraad Anselme Amoussou, tevens Algemeen Secretaris van het Confédération des Syndicats Autonomes de Bénin (CSA-Bénin). Daarmee komen aan het hoofd van het IVV-Afrika, twee jonge leiders die nauwe banden onderhouden met het ABVV en ISVI. Beide zijn al jaren nauw betrokken bij het project 'Migratie' en het PANAF programma (pan-Afrikaans educatieproject door middel van study circles).

Met Joel Odigie krijgt het IVV een militante pan-Afrikanist aan het roer. Hij kent als geen ander de uitdagingen van het continent, maar is er ook van overtuigd dat de oplossingen in Afrika moeten gezocht worden. Het Afrikaanse

continent moet haar ontwikkeling versnellen en terzelfder tijd, in een context van globale economische shifts en technologische vooruitgang, de rechten van werknemers, inclusie op de werkvloer en Waardig Werk realiseren. In zijn openingspeech zei hij, onder andere, het volgende: "We blijven erop toezien dat de mensenrechten en de rechten van werknemers worden gerespecteerd, vooral als het gaat om het recht op vereniging en collectieve onderhandeling, meningsuiting, vergadering, staking en het recht op sociale, economische en politieke participatie." In die strijd zal het IVV-Afrika in het ABVV altijd een strijdmakker vinden.

Tijdens het congres mochten de pioniers van het PANAF programma, Jean Oulatar (Tsjaad) en Peter Jansson (Zweden) de erkenning voor hun werk ontvangen uit de handen van de Keniaanse president, William Ruto.

stefan.degroote@ifsi-isvi.be

Israëliisch-Palestijns conflict: wat we zeggen, wat we doen

De vakbeweging veroordeelt alle misdaden en mensenrechtenschendingen en betuigt solidariteit met alle werknemers in alle conflictgebieden. Zij zijn altijd de belangrijkste slachtoffers. De zoveelste explosie van geweld in het Israëliisch-Palestijnse conflict herinnert ons daar op gruwelijke wijze aan.

Het ABVV is van mening dat de diplomatieke inspanningen verdubbeld moeten worden om een staakt-het-vuren te bewerkstelligen, alle gijzelaars te bevrijden, de opgesloten arbeidsmigranten naar huis te laten terugkeren, journalisten en humanitaire hulpverleners te beschermen en een volledig internationaal militair embargo af te kondigen. We moeten ook de procedures voor het Internationaal Strafhof en het Internationaal Gerechtshof steunen en ervoor zorgen dat hun beslissingen gerespecteerd worden.

Voor het ABVV is, afgezien van deze explosie van geweld, hetgeen vandaag gebeurt, de voortzetting van 75 jaar bezetting en kolonisatie. De VN heeft een lijst opgesteld

van bedrijven die hier medeplichtig aan zijn. De EU en België moeten hun budgettaire en politieke steun voor het updaten van deze lijst opvoeren. Werknemers hebben het recht om te weten wat ze riskeren als hun werkgever medeplichtig is, en welke waakzaamheids- en risicopreventiemaatregelen hun werkgever neemt. De EU moet ook de mogelijkheden onderzoeken om de economische druk op de kolonies op te voeren. Waarom blijven de daar geproduceerde diensten en goederen profiteren van handelsvoordelen die in strijd zijn met het associatieverdrag tussen de EU en Israël? Hoe kan artikel 6 van dit verdrag over mensenrechten in werking worden gesteld?

Het ABVV zal de oproepen tot mobilisatie m.b.t. deze elementen blijven steunen. En het zal ze blijven verdedigen in het kader van de internationale en Europese vakbondsfederaties (IVV en EVV) en in samenwerking met diverse Belgische middenveldorganisaties.

thierry.aerts@abvv.be